

Duyuru Tarihi : 11.05.2007
Duyuru No : DUYURU/2007-088
Yaymlandığı Yer : DÜNYA GAZETESİ – 11 MAYIS 2007

Cemalettin TURAN
Yeminli Mali Müşavir
DENET YMM A.Ş.

GEÇİCİ VERGİ BEYANNAMELERİNİN VERİLME SÜRESİNDE TEREDDÜT YOKTUR

Son günlerde, 2007 yılının ilk üç aylık dönemine ait geçici vergi beyannamesinin, kanunda söz konusu beyannamenin verilme süresini düzenleyen bir hükmün olmadığından bahisle, verilmesine gerek olmadığı ve dolayısıyla bu verginin ödenmeyebileceği yönünde görüşlere rastlanmakta, bu da mükellefler ve vergi uygulamacıları arasında tereddütlere yol açmaktadır.

Aşağıda ayrıntılı olarak açıkladığımız sebeplerle böyle bir tereddüte gerek olmadığı, 2007 yılının Ocak-Şubat-Mart dönemine ait geçici vergi beyannamesinin 1-14 Mayıs tarihleri arasında verilmesinin kanunî bir zorunluluk olduğu görüşündeyiz.

1. Yasal Durum :

Geçici vergi, Gelir Vergisi Kanunu'nun (GVK) Mükerrer 120 nci maddesinde düzenlenmiş olup kurumlar vergisi mükellefleri de aynı maddede yer alan esas ve usullere tabidir (KVK Md. 32/2)

Mük 120 nci maddenin bugün yürürlükte olan şekli 4369 sayılı Kanunla 1.1.1999'dan itibaren yürürlüğe girmek üzere ihdas edilmiş olup daha sonra bu maddede 4444, 5035 ve 5615 sayılı Kanunlarla bazı değişiklik ve ilaveler yapılmıştır. Maddenin ilk ihdas edildiği şekilde ikinci fıkrada yer alan hüküm, hesaplanan geçici verginin, ait olduğu,¹ dönemi izleyen ikinci ayın 15 inci günü akşamına kadar bağlı olunan vergi dairesine beyan edilmesi ve aynı süre içinde ödenmesini amirdir. Bu hüküm, süre değişiklikleri hariç mevcudiyetini bugün de korumaktadır. Bir farkla ki, artık ikinci fıkra değil üçüncü fıkra olarak... Bunun sebebi, madde hükmünde 4444 sayılı Kanunla yapılan değişiklikler sırasında ikinci fıkra olarak yeni bir hüküm metne ilave edilmiş olmasıdır. Yeni ilave edilen ikinci fıkra hükmü aynen şöyledir :

“Bakanlar Kurulu geçici vergi dönemlerini üç aya indirmeye, geçici verginin beyan ve ödeme sürelerini üç aylık dönemi izleyen ikinci ayın onbeşinci günü akşamı olarak belirlemeye yetkilidir.”

Bu fıkranın ilavesinden sonra, yukarıda belirttiğimiz ilk ihdas edilen metindeki ikinci fıkra hükmü üçüncü fıkra hükmü haline gelmiş ve bugüne kadar her iki fıkra hükmü yürürlükte kalmış olup halen de yürürlükte dirler.

¹ Ait olduğu dönemden kasıt, maddenin ilk şeklinde “üç ay”, sonradan 4444 sayılı Kanunla “altı ay” olup, bu dönem sonradan 2000/1514 sayılı BKK ile “üç ay” olarak belirlenmiş, kanun metnindeki “altı ay” hiç uygulanmamıştır. 2000/1514 sayılı BKK ile tespit edilen “üç ay”lık dönemin bugün de yürürlükte olduğu tartışmasızdır.

Bakanlar Kurulu, yeni ilave edilmiş olan hükmün verdiği yetkiye dayanarak, 2000/1514 sayılı Kararıyla, Mük. 120 nci maddede yer alan geçici vergi dönemlerini “üçer ay” olarak belirlemiş ve böylece maddenin birinci, üçüncü ve beşinci fıkralarında yer alan sırasıyla “altışar aylık”, “altı aylık” ve “altışar aylık” ibareleri yerine sırasıyla “üçer aylık”, “üç aylık” ve “üçer aylık” ibareleri uygulanmıştır. Bakanlar Kurulu, geçici vergi dönemini “üç ay” olarak belirlemekle yetinip beyan ve ödeme sürelerine ilişkin yetkisini kullanmamış olsaydı, maddenin üçüncü fıkrasındaki “altı aylık” ibaresi artık “üç aylık” şeklinde uygulanmaya başlayacağından yine üçüncü fıkra da yer alan beyan ve ödeme süreleri otomatikman devreye girecekti. Yani aslında, geçici vergide beyanı ve ödeme süresini düzenleyen bir hüküm zaten var iken, 4444 sayılı Kanunla ilave edilen yeni ikinci fıkra hükmünde Bakanlar Kuruluna geçici vergi dönemlerini “üç ay” olarak belirlemenin yanında ayrıca beyan ve ödeme sürelerini de belirleme yetkisinin verilmesi, uygulamada çelişkili durumlara yol açabilecek mahiyette, gereksiz ve haşiv bir düzenleme olmuştur. Bakanlar Kurulu 2000/1514 sayılı Kararında, geçici vergi dönemini “üç ay” olarak belirlemekle yetinmemiş, beyan ve ödeme sürelerinin de üçer aylık dönem izleyen ikinci ayın 15 inci günü akşamı olduğunu tespit etmiştir. Ancak Bakanlar Kurulu’nun bu tespitinin uygulamada bir etkisi olmamıştır. Çünkü zaten kanun metninin artık üçüncü fıkrasında yer almakta olan, beyan ve ödeme sürelerine ilişkin hükmü de bütünüyle aynı mahiyetteydi; beyan ve ödeme süresinin son günü olarak kanun maddesi de izleyen ikinci ayın 15 inci gününü öngörmektedir.

Nitekim daha sonra, 2.1.2004’ten itibaren geçerli olmak üzere 5035 sayılı Kanunla geçici verginin beyan ve ödeme sürelerine ilişkin yapılan düzenlemede, beyan süresinin (üç aylık) dönemi izleyen ikinci ayın onuncu günü akşamı, ödeme süresinin de keza (üç aylık) dönemi izleyen ikinci ayın onyedinci günü akşamı şeklinde hükme bağlandığı tarihten sonra 2000/1514 sayılı BKK’nın beyan ve ödeme sürelerini düzenleyen kısmının geçerliliği kalmamıştır.

O tarihten beri, geçici vergide, 2000/1514 sayılı BKK’nın geçici vergi dönemlerini “üç ay” olarak belirleyen kısmı yürürlükte olduğu halde, beyan ve ödeme süresini izleyen ikinci ayın 15 inci günü şeklinde belirleyen kısmı uygulanmamıştır. Bununla birlikte, kanun metninin üçüncü fıkrasında yer alan düzenleme gereği geçici vergi beyannameleri “üç aylık” dönemi izleyen ikinci ayın onuncu gününe kadar verilmiş ve tahakkuk eden geçici vergi onyedinci gününe kadar ödenmiştir.

En son 5615 sayılı Kanunla yapılan düzenleme beyan süresini, üç aylık dönemi izleyen ikinci ayın “onuncu” günü yerine “ondördüncü” günü şeklinde tespit etmekten ibarettir. Bunun dışında yapılan bir değişiklik yoktur.

2. Görüşümüz :

Gerek 5035 ve gerekse 5615 sayılı Kanunlarla geçici verginin beyan ve ödeme sürelerini düzenleyen hükümlerde değişiklik yapılırken, hükmün Bakanlar Kuruluna bu konuda da düzenleme yapmasına yetki veren ikinci fıkrasındaki ibareler de değiştirilmiştir. Ancak, geçici vergide beyan ve ödeme sürelerini düzenleyen asıl hüküm GVK’nun Mük. 120 nci maddesinin ikinci fıkrası değil üçüncü fıkrasıdır. İkinci fıkranın beyan ve ödeme süresini belirleme konusunda Bakanlar Kuruluna yetki veren ve bize göre üçüncü fıkra hükmü bu haliyle varoldukça onunla çelişki içinde ve bir anlamda haşiv olan bu kısma dayanılarak Bakanlar Kurulunca bir karar yayınlanmadığı sürece üç aylık geçici vergi beyannamesinin verilmesine ve dolayısıyla geçici verginin ödenmesine gerek olmadığını ileri sürmek bizce doğru değildir.

Özetle, bugün itibarıyla yürürlükte olan kanun hükümleri karşısında, 2007 yılının ilk üç aylık dönemine ait olan da dahil olmak üzere, geçici vergi beyannamelerinin, dönemi izleyen ikinci ayın 14 üncü günü akşamına kadar verilmesi ve tahakkuk eden geçici verginin 17 nci günü akşamına kadar ödenmesi gerektiği açıktır.